

O b s a h.

Oddělení první.

O nemocech zvířat domácích vůbec.

	Strana
Znamení neb úkazy choroby (Krankheitserscheinungen)	1
Zpytování chorého zvířete (Untersuchung des kranken Thieres)	2
Průběh, trvání a následek nemocí (Verlauf, Dauer und Ausgang der Krankheiten)	6
Příčiny nemocí (Ursachen der Krankheiten)	8
Jak lze nemocem předejít (Vorbauung der Krankheiten)	10
Léčení neb hojení nemocí (Heilung der Krankheiten)	11
O způsobech léčení (Arten der Heilung)	19
Podmínky u léčení vůbec	20
O zánětu vůbec (von der Entzündung)	21
Úkazy neb známky zánětu	23
O zimnici vůbec (von dem Fieber)	29

Oddělení druhé.

O nemocech zvířat domácích zvlášť.

I. Nemoci ústrojů výživy (Krankheiten der Verdauungsorgane).

1. Pajed (žába) a paznehtice (Maul- und Klauenseuche)	31
2. Zánět v krku (Halsentzündung)	35
3. Katar střevní a žaludeční nebo zimnice nezáživná (Darm- und Magenkatarrh)	37

	Strana
4. Hryzení (ujímání, žření, kolika, Kolik)	38
5. Nadmutí (nafouknutí) u přeživavců (Aufblähen des Rindviehes)	41
6. Průjem a červenka (Durchfall und Ruhr)	44
7. Červenka jehněčí (Ruhr der Lämmer)	46
8. Zánět střev a pobřišnice (Darm- und Bauchfellentzündung)	47
9. Horká nemoc neb hlavnička koňská (Typhus der Pferde) . .	48
10. Dobyččí mor neb zpráchnilka (Rinderpest oder Löserdürre)	51
11. Hnilina neb blednice ovčí (Fäule der Schafe)	54
12. O nemocech sleziny (Milzkrankheiten)	56
a) Vlastní snět slezinná (eigentlicher Milzbrand)	56
b) Rak na jazyku (Zungenkrebs)	60
c) Prým, záškrt neb hlíza (Milzbrandbräune)	60
d) Nádcha, růže (brandiger Rothlauf)	61
e) Zajík (Blutseuche)	62
13. O nemocech jater (Leberkrankheiten)	62
14. Motolice (Leberegelseuche)	63

II. Nemoci ústrojů dechových (Krankheiten der Athmungsorgane).

1. Katar neb rýma sliznic nosových (Katarrh der Nasenschleim- häute)	64
2. Chřípěcí dobré (gutartige Drüse)	66
3. Chřípěcí nejisté (bedenkliche Drüse)	68
4. Chřípěcí podezřelé a ozhrivka (verdächtige Drüse und Rotz)	69
5. Káchový zánět nosových sliznic (croupöse Entzündung der Na- senschleimhäute)	72
6. Zlá katarální zimnice u skotu (Kopfkrankheit des Rindviehes)	73
7. Psinka (Staupe, Hundekrankheit)	74
8. Katarální zánět chřtánu a průdušnice (katarrhalische Entzün- dung des Kehlkopfes und der Luftröhre)	76
9. Zánět bronchií (průdušek) neb katar bronchiální prudký (Aku- ter Bronchialkatarrh)	77
10. O zánětu (zapálení) plic (Lungenentzündung)	78
11. Nákaza plicní (hnutí kořene) u rohatého dobytka (Lungen- seuche des Hornviehes)	80
12. Tuberkule plic, neb zmísání plic, neb suchá nemoc (soucho- tiny, Lungentuberkulose auch Lungenschwindsucht)	83
13. Vlas (měchovec vlasovitý, Lungenwürmerseuche)	84
14. Dýchavičnost (dušnost, Dämpfigkeit)	86

15. Zánět pohrudnice neb podžebernice (Rippen- oder Brustfell-entzündung) 88
 16. Býkovnice neb francouze (Perlsucht oder Franzosenkrankheit) . 90

III. Nemoci ústrojů oběhu krevního (Krankheiten der Blutkreislaufsorgane).

1. Zánět osrdce (Herzbeutelentzündung) 91
 2. Vodnatelnost srdečníku neb osrdce (Herzbeutelwassersucht) . 93
 3. Zánět masa srdečního a vnitřních povlaků srdce (Herzentzündung und Entzündung der inneren Herzauskleidung) . . . . . —
 4. Zánět žil (Blutader- oder Venenentzündung) . . . . . —
 5. Zánět střebavek (cev střebavých) miznic (Lymphgefässentzündung) 94

IV. Nemoci ústrojí močového (Krankheiten der Harnorgane).

1. Zánět ledvin (Nierenentzündung) 96
 2. Zánět měchýře (Harnblasenentzündung) 97
 3. Močotok neb úplavice močová (Harnfluss oder Harnruhr) . . . 98
 4. Zástava moče (stavení moče, Harnverhaltung) 99
 5. Močení krve (červenka močová neb úplavice močová, Blutharnen) . . . . . —
 6. Ochrnutí měchýře (Lähmung der Harnblase) 101

V. Nemoci soustavy čivů (nervů, Krankheiten des Nervensystems).

A. Nemoci mozku (Krankheiten des Gehirns).

1. Závrať (Schwindel) 101
 2. Padoucí nemoc (Fallsucht) 102
 3. Zrážlivost (stavivost, Stättigkeit) 103
 4. O zánětu mozku (Gehirnentzündung) 104
 5. Jankovitosť (Dummkoller) 106
 6. Omdlení a zdánlivá smrt (die Ohnmacht und Scheintod) . . . 108
 7. Mrtvice (apoplexia, Schlagfluss) 109
 8. Vrtohlavost (zavrať) u ovcí (Drehkrankheit der Schafe) . . . 111
 9. Závrať ovcí, vrtocha střečková (Schleuderkrankheit der Schafe) 114
 10. Vzteklna (die Wuthkrankheit) 115

B. O nemocech míchy a jejích nervů (Krankheiten des Rückenmarks und seiner Nerven).

	Strana
1. Ztrnutí (ztuhnutí, der Starrkrampf)	121
2. Pochroma jehňat (krampfhafté Lämmerlähme)	123
3. Vrtočina u ovcí (die G nubber oder Wetzkrankheit der Schafe)	125
4. Ochroma klisen a hřebců (Lähmungskrankheit der Zuchtpferde)	126

C. Nemoci ústroji smyslů (Krankheiten der Sinnesorgane).

1. Zánět oční (Augenentzündung)	129
a) Zánět očí nádchový (katarrhalische Augenentzündung) . . .	130
b) Zánět oční hostečný (rheumatische Augenentzündung) . . .	131
c) Zánět oční z ran (traumatische Augenentzündung)	133
d) Občasný zánět oční (periodische Augenentzündung)	134
2. Zakalení a skvrny na průhledné rohovce (Verdunklungen und Flecke an der durchsichtigen Hornhaut)	136
3. Zákal šedý (bělmo, der graue Staar)	137
4. Zákal zelený (grüner Staar)	138
5. Černý zákal, cínk neb jasná slepota (schwarzer Staar)	—
6. Puchýřky a vředy průhledné rohovky (Bläschen und Ge- schwüre der Hornhaut)	139
7. O zánětu uší (von der Ohrenentzündung)	—
a) Zánět boltce (Ohrenmuschelentzündung)	140
b) Zánět zevnějšího zvukovodu (Entzündung des äusseren Ge- hörorganges)	141
8. Zánět žlázy příušní (Entzündung der Ohrspeicheldrüse)	142

VI. Nemoci ústroji pohybu (Krankheiten der Bewegungsorgane).

1. Kloubní nemoc novorozených (Gelenkskrankheit der Neuge- borenen)	143
2. Zánět šlach a pánek (Sehnenentzündung und Sehnenklapp)	145
3. Vyplecení (Schulterlähme)	146
4. Ochrnutí kyčle (vykyčlení, Hüftlähme)	148
5. Vymknutí a podvrtnutí (strhnutí, Verrenkung u. Verstauchung) --	
6. Zlomeniny kostí (Knochenbrüche)	150
7. Zpuchřelost kostí u skotu (Knochenbrüchigkeit des Rindviehes)	151
8. Vyrostitiny na kostech neb porost kostní (Knochenauswüchse)	
a) Navní kost (Überbein)	152

	Strana
b) Šál koňský, kocech a průboj (die Schale, der Leist und das Ringbein)	153
c) Špát neb nákolence (der Spath)	154
d) Srnčí noha (Hasenhake, Rehbein)	155
9. Zhmoždění a otoky (Quetschungen und Geschwülste)	—
a) Otok aneb krtice v týlu (Genickbeule)	—
b) Mozolce na předních nohou (die Stollbeule u. Stollschwamm)	156
c) Nálevky na koleně (Kniebeule und Knieschwamm)	157
d) Kotníček ua patní kosti (Piphaken)	—
e) Šínek neb nálevky (die Gallen)	—
10. Zánět kopyt a paznehtů (Huf- und Klauenentzündung)	158
11. Hnití a rak střelky (Strahlfäule und Strahlkrebs)	161
12. Náráz neb podzubek u koní (die Steingallen)	162
13. Rozsedlina a rozpuklina v kopytě (die Hornspalte u. Hornkluft)	164
14. Dutá stěna v kopytě (die hohle Wand im Hufe)	165
15. Zakování koní (Vernageln der Pferde)	166
16. Zašlápnutí cizích látek do kopyta (Eintreten fremder Körper in den Huf)	167
17. Nepravidelné tvary kopyt (unregelmässige Hufbildungen)	—
a) Sevřené kopyto (der Zwanghuf)	168
b) Kopyto ploché, c) plnorohé a d) hlízové a kroužkovité (Platt-, Voll- und Knollhuf)	—

VII. Nemoci kůže povrchní (Krankheiten der äusseren Haut).

1. Neštovice neb osutina (die Blattern oder Pocken)	170
a) Neštovice ovčí (Schafblattern)	—
b) Neštovice kravské č. chraničky (Kuh- oder Schutzpocken)	174
2. Lišej lupovitý (die Schuppenflechte)	175
3. Pupenčina drobná (Knötchenausschlag)	176
4. Pupenčina obecná neb kopřivina (Nesselausschlag)	—
5. Prehliny v kůtku a ježčí noha (Mauke und Igelfuss)	—
6. Prehliny v příbří (Raspe)	177
7. Prašivina neb svrab (Räude, Krätze)	178
8. Všivost (Läusesucht)	180
9. Hmyz (Insekten)	181
10. Uhry sviňské neb uhrovitost (Finnenkrankheit der Schweine)	182
11. Hlisty (Eingeweidewürmer)	183
12. Červ podkožní (der Hautwurm)	—

VIII. O porušení souvislosti částek tělesných (Trennungen des Zusammenhanges.)

	Strana
1. O poranění (von den Verletzungen)	187
2. Rány kloubní (Gelenkswunden)	—
3. Zášlap neb poranění kroužku (Kronentritt)	188
4. O vředech neb podebraninách (von den Geschwüren)	189
5. Bolesti na kohoutku neb oddáveniny (otlačení) kohoutku (Widerristschäden)	190
6. Průtrže vnitřní (innere Brüche)	191
a) Průtrže pupku (Nabelbrüche)	192
b) Kýla neb průtrž v tříselech a průtrž šourková (der Leisten- und Hodensackbruch)	193
7. Výklop neb výhřez (der Vorfall)	194
8. Výklop konečníku (Vorfall des Mastdarms)	195
Dodatek (Anhang)	197

O p r a v y.

Strana	43	řádek	10	s	hora	místo	sil	ice	čti	silice.
"	68	"	6	"	"	"	"	"	"	1 lot čti 2 loty.
"	86	"	9	"	"	"	"	"	"	$\frac{1}{2}$ hodiny čti $\frac{1}{4}$ hodiny.
"	93	"	15	"	"	"	"	"	"	zvlášt e se čti zvláště se.
"	95	"	6	"	"	"	"	"	"	čsmž čti čímž.
"	104	"	8	"	z dola	"	"	"	"	padnek zemi čti padne k zemi.
"	106	"	4	"	s hora	"	"	"	"	chlorid rtuťatý čti chlorid rutičnatý.
"	135	"	7	"	z dola	"	"	"	"	nejčistěji čti nejčastěji.
"	136	"	2	"	s hora	"	"	"	"	znbů čti zubů.
"	140	"	5	"	z dola	"	"	"	"	1 lot rtuťové čti 1 lot rtuťové masti.
"	143	"	6	"	s hora	"	"	"	"	je zánět čti jsou.
"	145	"	7	"	"	"	"	"	"	amforu čti kamforu.